

[Valdemar Thomsen.]

grundlovsfæstet som en Slags Overrigsdag, og for det andet at forhindre, at Ministrenes personlige Ansvar bliver mindre.

Bestemmelsen i § 41 bliver nærmest illusorisk, hvis Affattelsen bliver som af Flertallet foreslaaet. Hvad Nytte er det til, at det i § 41 bestemmes, at ingen Udgift maa affoldes, som ikke har Hjemmel i vedtagne Love, naar det i Tilfælde, hvor det skønnes paakrævet, er tilstrækkeligt at indhente Tilslutning fra Finansudvalget, som, naar § 58 er ophøjet til Lov, bliver bestaaende hele Aaret rundt. Men ikke nok med det, ogsaa andre Udvalg kan ved Lov tillægges, som det hedder i det oprindelige Forslag, en tilsvarende Beføjelse. Med Flertallets Ændringsforslag til § 58 vil Affattelsen nu blive en anden, efter at Professor Poul Andersen har gjort opmærksom paa, at det at være eller ikke være ikke er nogen Beføjelse. Men Resultatet bliver alligevel, som Meningen var, en udvidet Adgang for Ministeren til at afholde ubevilgede Udgifter. Egentlig grundlovsstridigt vil det ikke være, om Regeringen sammen med Flertallet i Finans- og andre Udvalg, naar Rigsdagen er hjemsendt, etablerer sig som en Slags Eksekutivkomité. Jeg ved ikke, om man fra anden Side har tænkt, hvilke Konsekvenser noget saadant vilde faa, og jeg vil i hvert Fald anbefale, at man følger vort Raad, at lade ikke alene 2det Stykke, sidste Punktum, af § 41, men ogsaa hele § 58 udgaa. Gør man det, saa bliver man i det Forhold ved det gamle, og det vil efter min Mening være overmaade klogt.

Vore Ændringsforslag Nr. 48 og 49 til § 59 indeholder Reglerne om Folkeafstemning. Som jeg udtalte ved første Behandling, var min Gruppe oprindelig stemt for, at ogsaa Kongen fik Bemyndigelse til at fremkalde Folkeafstemning, ligesom vi kunde tænke os den Forfatningsskik indført, at Kongen fik suspensivt Veto i Lovsager. Begge Dele vilde være en Betyggelse, ikke alene for Mindretallene, men ogsaa i visse Tilfælde for Kongen selv. Da der imidlertid ikke fra nogen Side er givet Tilslutning til Tanken, lader vi den falde, under Hensyn til at en saadan Ændring af Forfatningen kun kan virke efter sin Hensigt, naar der er almindelig Tillid til den og almindelig Enighed om den.

Om Spørgsmaalet Folkeafstemning vil jeg i øvrigt sige, at Fristerne saavel i Lovforslaget som i det af Flertallet stillede Ændringsforslag er saa korte, at hele Ordningen ingen praktisk Betydning kan faa —, men det er vel ogsaa den egentlige Hensigt!

Meningen med en Folkeafstemning maa imidlertid være, at Vælgerne faar Mulighed for at sætte sig grundigt ind i den Sag, det drejer sig om, og det er kort og godt det, som vi tilstræber med vore Ændringsforslag, samtidig med at vi vil aabne Mulighed for, at 5 pCt. af Vælgerne — hvad jo for øvrigt Socialdemokratiet tidligere er gaaet ind for — skal kunne fremkalde en Folkeafstemning.

Angaaende vort Ændringsforslag Nr. 54 til § 65 kan jeg nøjes med at henvise til mine Udtalelser paa Sp. 407—08 og tilføje, at der i Udvalget blev rettet Forespørgsel til Statsministeren om, hvorledes privat Anklage eventuelt kan indgaa som Led i dansk Ret. Spørgsmaalet gik gennem Justitsministeren til Rigsadvokaten til Besvarelse. Paa Forhaand kunde man ikke vente, at Justitsministeren og hans undergivne just skulde være begejstrede for Tanken om en konkurrerende Anklageret, og det er da heller ikke Tilfældet, hvilket fremgaar af Svaret, der findes optrykt som Bilag til Betænkningen. Rigsadvokaten gør i sin Redegørelse opmærksom paa, at Sagkundskaben er uenig. Professorerne Munch-Petersen og Krabbe mener, at der paa den ene Side ikke har vist sig Trang til at indføre Regler i den Retning, og paa den anden Side, at der vil være afgørende Betæneligheder forbundet dermed. I Modsætning hertil hævder Professor Hurwitz, at der har gjort sig en vis Trang gældende til at udvide den private Paataaleret.

Hovedargumentet for privat Anklage har, siger Rigsadvokaten — og jeg giver ham Ret — været Hensynet til at raade Bod paa den offentlige Anklagemyndigheds ubeføjede eller vilkaarlige Undladelser af at rejse Paataale. Naar man nu ved, at netop disse Spørgsmaal jævnlig har været aktuelle i de senere Aar, virker det ikke særlig overbevisende, at Rigsadvokaten — som den, der har det store Medansvar vedrørende de paaklagede Forhold — finder, at Betragtningen er uden Værdi, idet, som han siger, den parlamentarisk Ansvar underkastede Justitsminister er Anklagemyndighedens overordnede.

Vi, som har erfaret og ved, hvor meget det parlamentariske Ansvar er værd i Sager, der har det mindste med Politik at gøre, maa uvilkaarligt trække paa Smilebaandet over for et saadant Anbringende. I slige Tilfælde — og det er jo netop Problemets Kærne — er det parlamentariske Ansvar, som altsaa ifølge Rigsadvokaten er Garantien for den rigtige Afgørelse, rent ud sagt ikke en Pibe Tobak værd. Det vilde være